

TELEGRAFUL ROMÂN

Apare Martia, Jua și Sâmbata

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru strălinate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articoll nepublicați nu se înapoiasă.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Agitatorii.

Sibiin, 26 August n.

Nu e cuvânt infamant cuvântul *agitator*. E chiar titlu de onoare. Nici o schimbare de lucruri nu s'a făcut în lumea această fără agitație, prin urmare fără agitatori. Nici Kossuth, și alții dintr-acei mari ai trecutului concetățenilor nostri magiari, n'au fost alta decât agitatori, în sensul cel mai strict al cuvântului. Au agitat cu graiul și cu condeiul în contra unei stări de lucruri care lor li-s'a părut nenaturală și păguitoare pentru poporul magiar, și în consecință, pentru crearea unor nouă baze de traiu, mai prielnice și mai folositoare Magiarilor. Legea creștină apoi tot prin agitatori și pe cale de agitație a fost introdusă în lumea căreia astăzi sfântă îi este memoria celor-ce pentru a ei împământinare între oameni au trebuit să sufere insulte, torturi și morțe de martiri.

Agitația e deci un lucru necesar, fără de care nu se pôte face nici o schimbare în stările publice de lucruri. Numai cât și agitația trebuie să-și aibă marginile sale, peste cari nu e permis să se treacă. La Kossuth, fiind-că fu vorba de el, a fost justificată agitația câtă vreme a propagat-o cu graiul și cu condeiul, — n'a mai avut însă baze corecte în momentul în care a îndemnat lumea să pună mâna pe arme. Cu un cuvânt, agitația trebuie ținută într-o margine legalității totdeauna.

Mai vârtos noi, nemagiarii din statul ungar, cari avem de-asupra capului aspri paragrafi trecuți în codul penal pentru pedepsirea agitației, trebuie să observăm cu strictețe limitele legalității. De aceea, chiar și în programul nostru național român a fost accentuat cu apăsare faptul, că partidul național român voește să lupte numai *pe teren legal* pentru realizarea dorințelor sale.

Și pe teren legal am rămas totdeauna. Și totuși multe procese de agitație am avut, multe întemnițări am îndurat, cu urmări mai mult ori mai puțin simțitoare pentru cei trecuți prin aceste neajunsuri. De ce?

Pentru-că codul nostru penal nu precisă destul de clar și în mod neîndoios delictul agitației, și astfel interpretarea e lăsată la bunul plac al procurorilor și al juraților, cari o fac așa cum ei cred că e bine.

Pe calea această am ajuns apoi acolo, că cu toate că în lege se spune, că agitație comite acela care *provocă* deodreptul la ceva ce e oprit de lege, — astăzi e considerat ca act de agitație și aceea ce nici umbra provocării directe nu o atinge. Așa mai anul trecut un gazetar slovac a fost dat în judecată pentru că a combătut — *sovismul magiar*, urzitorul multor rele și neînțelegeri în țera noastră. Zilele trecute apoi am cetit, că a fost dat în judecată un învățător slovac pentru faptul, că a cântat în școală cu elevii mai multe cântări naționale slovacesti. Ear' un preot, ori protopop slovac, a fost acusat ca agitator pentru motivul, că cu ocaziunea examenelor școlare din anul acesta a adresat câteva cuvinte elevilor din școală slovacescă, îndemnându-i să-și păstreze și cultive limba națională, pentru-că ea e comora cea mai scumpă a Slovacului.

Ei bine, ce faptă oprită de lege, ce agitație se pôte cuprinde în aceea, că învățătorul cântă cântări naționale cu școlarii sei, și în aceea, că școlarii vin îndemnați să-și iubescă limba națională? E lucru oprit a cânta în limba ta, ori a-ți iubi și cultiva limba ta? De când, și prin care lege?

Prin nici o lege. Dar' cum am spus, domnii procurori se cred în drept a întinde paragraful referitor la agitație din codul penal (căci e foarte elastic) așa cum ei vreau, pentru a scote vinovați pe toți aceia pe cari ei voesc să-i facă vinovați. Dar' asta nu însemnează a face dreptate, ci însemnează a — *agita*. Pentru-că în urma nedreptății ce se face spiritele vin într-adevăr agitate.

Domnul prim-ministru Tisza a promis revisuirea codului penal, cu privire la procesele politice. N'ar fi în detrimentul binelui public, dacă la revisuire s'ar ține cont de neajunsul a-

cesta, și paragrafi ar fi astfel textuați, ca lumea să-și înțeleagă bine, se știe ce e permis, ce nu e permis. Dar' să-și înțeleagă bine și domnii procurori, — mai ales domnii procurori, — și să nu le dea fie-care alt înțeles și altă es-plicare.

Peregrinaj la sfânta mănăstire Hodoș-Bodrog.

Arad, 9 August 1904.

Din incidentul sărbătorii *Schim-bării la față* în anul acesta au cercetat sfânta mănăstire gr.-or. română Hodoș-Bodrog un număr însemnat de credincioși din comitatele Arad, Timiș, Csanad, Torontal și Caraș. Peregrini în număr mai mare au fost de astădată sub conducerea preotului Iosif Petcu din Bazoș, cam în număr de una miia, din comunele: Bazoș, Ohaba-Forgeci, Izvin, Ianova, Murani, Căpăt, Racovița, Remetea și alte comune învecinate. De asemenea din comuna Jidovin și comunele învecinate din diecesa Caransebeșului sub conducerea preotului Alexandru Ogêrlaci, mai departe din comuna Alioș și comunele învecinate sub conducerea preotului Avesalon Țura. În ordine foarte frumoasă au venit un număr de 400—500 credincioși sub conducerea economului Grigorie Jiva din Silaș, tractul Buzășului, diecesa Caransebeșului.

Numărul peregrinilor de astădată a fost până la 6000. Peregrinii au venit partea cea mai mare în prezua sărbătoriei. Cei dintâi au venit în un grup de preste o miia din comunele: Zarand, Sinitea, Dad, Moroda și din alte comune învecinate din comitatul Aradului, mai cu sémă din acele comune, în cari s'au lăpăit secte anticreștine.

La intrarea pe teritoriul mănăstirii peregrinii au fost întâmpinați cu solemnitatea îndatinată, într-o sunet clopotelor, de părinții mănăstirii în frunte cu Preacuvioșii Sa părintele archimandrit Augustin Hamsea, care cătră toate grupele de peregrini s'a adresat cu câte o cuvântare frumoasă și li-a cetit câte o rugăciune. Sunt înăl-

țătore de inimă momentele acestea, și contribuiesc mult la întărirea simțului de pietate creștină, așa în cât de bună sémă această a contribuit, că din an în an este tot mai mare numărul credincioșilor cari cercetă această sfântă mănăstire.

În presera sărbătorii s'a oficiat prin Preacuvioșii Sa Părintele archimandrit, asistat de părinții mănăstirii și de preoții veniți cu peregrinii, vecernia, și s'a făcut priveghiere în capela de vară, ear' peregrinii au ocupat loc în curtea destul de spațioasă a bisericii mănăstirii. A fost un aspect frumos mulțimea cea mare a credincioșilor cu lumini aprinse ascultând frumosele cântări și rugăciuni ale sărbătorii, executate cu multă pietate. A doua zi s'a oficiat sfânta liturgie prin Preacuvioșii Sa părintele archimandrit asistat de părinții mănăstirii și de preoții veniți cu peregrinii, în capela de vară. Cântările le-a executat corul plugarilor din Jidovin sub conducerea preotului Alexandru Ogêrlaci cu multă frumsețe, așa în cât atât corul plugarilor, dar' mai cu sémă preotul dirigent merită totă lauda.

Dar' momentul cel mai sublim al întreg serviciului a fost frumoasă și instructivă predică a părintelui archimandrit Hamsea, rostită cu o adevărată vervă oratorică. Preacuvioșii Sa a ținut o cuvântare pătunțitoare, atât ca formă, cât și ca cuprins. Această cuvântare, lucrată cu multă îngrijire și predată în o limbă frumoasă populară, înțeleasă de toți, a fost ascultată cu multă pietate de credincioși, și din fețele lor se vedea, că simt multă mângăiere în inimile lor, și astfel de sigur învățăturile auzite vor lăsa urme neșterse în inimile ascultătorilor.

După sfârșitul serviciului divin pe la amiază peregrinii în grupe frumoase și în sunet clopotelor și într-o cântări duhovnicești au plecat cătră casă petrecuți ca și la sosire de Preacuvioșii Sa și de părinții mănăstirii până la ieșirea lor din teritoriul acesteia și ducând cu sine de aici adevărată hrană duhovnicească și tărie de credință.

Coresp.

FOIȘÓRĂ

Din cronica parohiei gr.-ort. române a Mănăsturului-unguresc.

De Gavriil Hango, preot.
(Urmare).

„Iară cu începutul anului 1789/90 Petru Fodor Dascălul din Turda au venit aici învățătoriu și au ținut școala în M. G. Monostor până la anul 1796, și viind cum am arătat mai sus, că și popa ședea în casă pe bir, fiind locu tot la uniți, așa și școala să țină cum să căpăta, și loc de așezământ ne putând a căpăta, la a. 1796, 1 Noembrie s'au mutat școala aici cu numitul Dascăl în fil. Gestrad, și acolo au fost până la anul 1806, 16 Septembrie, când laudatul Dascăl Petru Fodor de acolo s'au dus la Patria sa și s'au făcut preot la Oolișul mare.

„După aceea la școala aici nu s'au aflat Dascăl până la a. 1814, 1 Noembrie, când Ioan Fodor, fiu a mai sus pomenitului Dascăl, viind la fil. Gestrad au adunat școală; de acolo apoi în următorul an 1815 s'au cerut școala aici în M. G. Monostor prin protopopu Ioan cu înțelegerea Eccliei, făgăduind sătenii

că vor face școală, pe țințirim; așa veni Ioan Fodor cu școala aici și au funcționat până la 7 Martie a. 1816, când au plecat a să preoți la satul Călatele.

„Iară în funcția sa au rămas frate său Grigorie Fodor cu învoirea sătenilor și a Direcției, însă tot în casă pe bir țindu-se școala, că pe țințirim nu o au făcut, ci din sus de sat rupând puțin loc din Picioacărie, au funcționat; în anu 1818, 24. Martie însă a să face acolo școală văzându-se fără îndemână pentru depărtarea, așa tot s'au mănăat până ce au trimis Măria Sa D. Episcop poruncă, au să facă școala, au să o dia la satele ce o cer la Călatele mare au în Călatele. Deci într-acea zi ce au venit porunca, la 6. Iulie 1821 au est și de nou au cihăluit locu mai înainte din Picioacărie prins din sus de sat; așa acel loc măsurându-se și văzând cererea sătenilor, Dnu Kabos Iános s'au milostivit și au făcut schimb, dând pentru locu din sus de sat de școală altu aici în mijlocu satului, unde în ano 1822 s'au zidit școala.

„Iară în anu 1833 fiind adunare de posesori ai Monostorului din toate tri familii, adică: Kabošesti, Keményesti și Geröfyesti pentru împărțirea muntelui Cionce, numitul învățătoriu cu statul scriu-său, alui Condor

Oncu și altor oameni zelosi, au întins la posesori o suplică, ca să milostivescă a da loc agonisit în afară de arat și de fân; iară Domnii Posesori au întreat pe săteni de folosul școlalei și de aporiul învățăturii: iară sătenii au măturat, cumcă au mare folos de luminarea pruncilor și în biserică în povățuște pe calea spășării și a creștinătății. Pre lângă aciasta având numitul învățătoriu și țință în limba ungurească, la multe brae domnești le au făcut bine cu cetirea a multor porunc, și iară trimiterea valozurilor la a lor Domni și alte lucruri folositoare, — s'au milostivit acei Domni Posesori cu înțelegerea a tot posesoratul și au dat slobozenie și putere cu scălitura sa să se prindă din nimaș lângă țarină în amândouă fordulașele, într-o parte de 2 care de fân și de un căbel de sămăntară — fiind despre partea Keményestilor Baronu D. Kemény István, din familia Kabos Preacinst. D. Kabos Iános, D. Kabos Samuel, din familia Geröffy Tăut Andraș, D. Mikos Péter, D. Csukás Sándor și Péter, și iară D. Orlán Sándor tat alui Szentiványi Daniel și toate biracle domnești a toate părțile de Domni. Deci în 27. Iulie 1833 Domnu solgăbirău Kabos Iános au est cu birău sătesc Varga Pali, Barta Iános jurat, Gite Mitru ficator

cu popa cel unguresc și tistu Szentiványi și mai mulți săteni în fordulașul din jos la Poni dincolo de locu de crumpene, și au cuprins după cum au lăsat Domnii Posesori, din nimaș loc de arat și de cosit, și au sămănat hotar cu petrii locul ce l'au foglăuit, în locul numit Cioroiu Burchi. După aceea au zis, că s'au judecat, că acest loc să fie în tot anul de agonisit, că în celalalt fordulaș fiind mai strimt, nu să poate prinde, că nu se îndurș. Și l'au dat așa ca să-l îngrădim, și au dat și scrisoare despre acesta loc, care s'au trimis la arhivumul episcopesc.

„Iară Dascălul l'au îngrădit cu șanț jur împrejur, pentru care lucru unora le-au fost pizmă, și au dat ungurii pără la Domnii Posesori în 3 rânduri și la tablă în Cluj, zicând așa, că s'au cuprins bouriștea sătească. Deci în 6 Iulie 1837 au venit rânduit dela tablă D. Retegi u Domnu solgăbirău Gyarmathy Sándor și au cercat după instanția ungurilor și după a lor pără, și s'au aflat neadevărată pără lor, și s'au întărit de nou lucru și așezat, ca noi români să stăpănim acel loc cu pace și nime să nu-l mai poată lua de la biserică și școala noastră.

(Va urma).

Scăderile poporului nostru.

Disertațiune citită în conferința preoțască din anul acesta a protopresbiteratului Lupșă, de preotul Romul Gomboș.

(Urmare).

Când voim să combatem scăderile poporului, trebuie să fim cu cea mai mare precauțiune. Se recere înainte de toate să ne avem câștigată încrederea și stima credincioșilor noștri. Nu numai prin vorbe, ci mai mult prin fapte să ne asigurăm iubirea lor. Față de cei răătăciți să fim în totdeauna părintele indulgent și să avem în vedere dacă cel greșit este sau nu membru folositor al comunității. Peste tot însă casa preotului trebuie să fie întru toate de model. Copiii preotului trebuie să aibă cea mai bună creștere, ca de la dinșii să poată și băștii economilor învăța deprinderile bune, cum sunt: datorința de a se ruga lui Dumnezeu, de a se ține în curățenie, și peste tot de a-și înuși o purtare neeseceptionabilă.

În ce privește școala, preotul ca director trebuie cu toată energia să intervină, ca mersul educațiunii să fie normal și unde învățătorul nu poate satisface, preotul are să ajute, mai ales la studiul religiunii, așa ca creșterea morală a tinerimei să fie pentru el problemă. Ar fi lucru demn de toată lauda, când prin școlile noastre sâștești ni-ar succeda a stirpi mulțimea de superstițiuni, cari tulbură omenilor liniștea sufletescă și le răpesc atât timp de lucru, dacă am pute deprinde omenii la o viață cumpetată și rațională, învățându-i a se ruga cu pricepere lui Dumnezeu și a cunoște poruncile Lui sfinte.

Omenii superstițioși nu sunt de emancipat cu argumente filosofice și cu vorbe înțelepte. Încercarea noastră de a-i combate și acôte din rățăcirea prin declamări și persiflagiu ar pute produce numai iritare contra noastră. În privința acôtei cel mai potrivit mijloc ar fi de a erua și scruta cu toată serioșitatea o faptă complicită și numai după ce ni-a succedă acôte să încercăm a convinge pe cel superstițios despre netemeinicia și înșelăciunea credinței lui deșarte. Altcum să se știe, că ceea-ce noi înțelegem sub „lumină“, cultură și civilizațiune, altora, cari nu s'au împărțășit de binefacerea educațiunii, li-se pare a fi întunecime de minte, și neobservare a obiceiurilor străbune. Unde e vorba, ca pe leneșul să-l smulgi din trândăvia sa și să-l obicinuești la lucrare și în zilele „oprite“, ai gâtat cu deliberările și știința. În punctul acesta să nu se trecă cu vederea nici acel moment, ca să nu răpim cuiva aceea ce noi nu-i putem înlocui cu ceva mai bun, și să nu uităm, că luarea în ris pe nimenea nu l'a îndreptat, ci mai mult l'a îndărătnicit.

S'a escat întră credincioșii noștri vrajbă și din ea mania de a purta procese? Noi trebuie — pentru delaturarea lor — să fim nu numai prudenți, dar' și precauți. A trăi întră omeni dați' urei este într'adevăr greu, și grea este poziția preotului a aduce pace întră cei învrăjbiți. Aci nu este alt ajutoriu de cât a stătu pe cel mai îngăduitor să arete pismătarețului o ôre-care temere și reverință basată pe porunca dumnezească: „să iubești pe dușmanul tău“, care peste tot este singurul mijloc care pôte înfrâna pe cei plini de reință sufletescă.

La delaturarea indiferentismului față de biserică și școală vom lucra mai cu efect prin fapte. Întru cât sărăcia ar împedă susținerea cuvenită a acestor instituțiuni, să indicăm parochienilor căi și mijloce prin cari li-s'ar pute ameliora starea materială și prin o chivernisire corectă și rațională a averilor bisericesti-școlare să i-se dea garanță poporului, că jertfa adusă se întrebuințază singur numai spre scopuri comune și de binefacere.

Luxul în mâncări, beuturi și vestimente trebuie delaturat prin aceea, că nunta să se facă numai într'o zi, ear' înmormântările să fie simple, aducând preotul exemple din viața practică, că pe câți dintră omenii noștri aceste deprinderi costisitoare i-au sărăcit.

Preoțimea, care prin înțelepciune, purtare morală și iubire, are să formeze în marea de scăderi a poporului un picur, în care să se oglindeze fața dumnezeieci, este fără îndoială chlamată, ca prin predicarea cuvântului lui Dumnezeu să conducă pe credincioși pe calea progresului și a binelui moral, ear' locul unde se pôte face acôte este biserică.

Aici preotul, cu farmecul cuvântului lui Dumnezeu, și cântăreții prin cântări evlavioase și armonioase, au să atragă poporul, care uitându-și de necăzuri și greutăți pe câteva momente vine acos din acôte a plângerii și mai aprôpe ridicat de Dzeul seu, cu care prin ferbinți rugăciuni se pune în contact. Spre acest scop trebuie poporul pregătit și entusiasmat prin educațiune în școală și prin predică în biserică. Căci a nu auzi de cât din când în când o căzanie rău cetită, a nu auzi cuvântul lui Dumnezeu în biserică, a nu ave acôte pâne ingerescă, cu care se nutresc sufletele, este o fomete care omără sufletul, ear' mărtea sufletului este munca iadului.

(Va urma.)

Concurs.

Studentii de naționalitate română cari doresc să fie primiți pe anul școlar 1904—5 la „Masa studenților“ de la institutul „Albina“ au să-și înănteze la direcțiunea institutului până la 10 Septembrie a. c. cererile provădate cu următoarele documente:

1. Atestat de botez.
2. Atestat despre averea părinților.
3. Testimoniul ultim școlar.
4. Atestat de primire în una din școlile medii din Sibiu.

Elevii actuali ai „Mesei studenților“ au să-și prezenteze numai testimoniul ultim școlar.

Sibiu, în 25 August 1904.

Direcțiunea institutului „Albina“.

Adunarea fondului de teatru.

Pentru adunarea generală a fondului de teatru român, care se va ține Duminecă în Brad, și pentru festivitățile ce se vor aranja cu acôte ocaziune, inteligința română din Brad a stabilit următorul program special:

În 14/27 August: Primirea comitetului și a oșpeților la gară, sâra la 7 ore. Sâra de cunoștință la „Hotel Central“ la 8 ore. Cină la carte.

În 15/28 August: Serviciu divin în biserică rom. gr. or. la 10 ore a. m. Ședința I. a adunării în sala de gimnastică la 11 ore a. m. cu următorul program: a) Deschiderea adunării și bineventarea ei, b) alegerea a doi notari, c) raportul general al comitetului, d) alegerea unei comisii de 5, pentru censurarea raportului general, e) raportul cassariului, f) alegerea unei comisii de 5 pentru a censura raportul cassariului, g) alegerea unei comisii pentru înscriere de membri, h) citirea disertațiunilor, i) închiderea ședinței.

Banchet la „Hotel Central“ la 2 ore p. m. table d'hôte, cuvertă la 3 cor. 20 fi. Biletele sunt a se răscumpăra cel mult până în 15/28 August 8 ore a. m. la dl I. Cutean, comerciant.

Concert și teatru în sala „Hotel Central“ la 8 ore sâra cu următorul program: a) Răsunset de la „Orșana“, cor mixt de I. Vidu, dat de corul studenților, b) Răsunsetul Ardealului, cor mixt de I. Vidu, dat de corul studenților.

Aur! .. dramă în 4 acte, de C. Hodoș. Declamări de Z. Bârsan. Prefurile: loc I. 2 corône, loc II. 1 corônă 50 fi., loc de stat 1 corônă. Biletele se pot cumpăra la dl I. Cutean și sâra la cassă. Venitul e destinat pentru fondul de teatru.

În 16/29 August. Ședința II. cu program: a) deschiderea ședinței, b) citirea și verificarea protocolului din ședința I, c) raportul comisii pentru câștigarea de membri noi, d) raportul comisii însărcinate cu censurarea raportului cassariului și averei societății, e) raportul comisii însărcinate cu censurarea raportului general al comitetului, f) alegerea comitetului pe un nou ciclu de 3 ani, g) determinarea locului, unde se va ține adunarea generală pentru anul 1905, h) alegerea unei comisii de 3 membri pentru verificarea protocolului din ședința II, i) închiderea adunării.

Petrecere cu joc la „Hotel Central“. Începutul la 8 ore sâra. Bilete de persoană 2 cor. de familie 4 cor. Bilete se pot căpăta la dl I. Cutean și sâra la cassă. Venitul curat e destinat pentru fondul de teatru.

În 15/28 și 16/29 August de la 3—5 d. a. va fi deschisă *exposiția de fâșturi și lucruri de mână fâșturi din Zarand* în salele din etaj ale gimnaziului. Bilet de intrare de persoană 40 fi. Venitul corat e destinat pentru premiarea țeranelor noastre, cari au espus obiecte. Premiarea se va face în 16/29 c. Luni d. a. la 5 ore.

În 17/30 August, excursii. Nota: P. T. oșpeți, cari sosesc cu trăsura, se pot informa pentru cuartire la „Hotel Central“.

Asociațiunea la Timișoara.

Cum se șie din convocarea publicată în zariul nostru, numărul 85, adunarea generală a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ se va ține anul acesta în Timișoara, în zilele de 21 și 22 Septembrie n.

Inteligința română din Timișoara face, cum suntem informați, toate pregătirile, ca adunarea să fie cât se pôte de suc esă; ear' comitetul aranjator, ales din sinul ei, a stabilit deja programul festivităților ce se vor aranja cu acôte ocaziune. E următorul:

La 20 Septembrie înțimpinarea la gară a comitetului central.

Tot în aceea zi sâra de cunoștință și c nă comună în hotelul „Principele de corônă“.

La 21 Septembrie dimineța part opare la serviciul divin la biserică gr. or. română și cea gr. cat. română din Timișoara-Fabriz.

La 11 ore înainte de amazi I-a ședință a adunării generale în sala mare a hotelului „Principele de corônă“.

După amazi la 2 ore banchet tot în aceea sală.

Sâra la 8 ore concert tot în aceea sală.

La 22 Septembrie la 10 ore înainte de amazi a II-a ședință a adunării generale.

Tot în aceea zi după amazi la 4 ore ședința festivă a secțiunilor științifice-literare în sala mică a hotelului „Principele de corônă“.

Sâra petrecere de joc în sala mare a hotelului.

În Timișoara cotele private pentru publicul care vine la adunarea generală nu stau la dispozițiune, fie care oșpe pôte căpăta chirie numai în hotel; deci toți aceia, — cari voiesc a participa la adunarea generală, sunt rugați până inclusive 18 Septembrie a comanda chirie la prezidiul comisii de încortelare Dr. Aurel Cosma, avocat în Timișoara, căci altcum comisii de încortelare, fiind mare circulația călătorilor străini în Timișoara, nu va fi în stare să acuire chirie cerute la timp înărzat; — totodată sunt rugați cu acôte ocaziune a înștiința că voiesc s'au nu a participa la banchet, pentru-ca comitetul aranjator să se pôte de timpuriu orienta.

Dacă oșpeții cari comandă cotel vor înștiința, că cu care tren sosesc la Timișoara, la gară vor fi așteptați de membrii comisii de încortelare, ca să le comince că pentru fie-care oșpe în care hotel e comandată odaia.

Din Moeciul-superior.

Correspondență particulară a „Telegrafului Român“. — 23 August n.

Sus, sus; aprôpe de pôlele Bucegiului, e asădată comuna Moeciul superior, una din comunele cari formăză cereul Branului. Plăsurile, pădurile și munții o separă de cealaltă lume, și o adăpostesc contra vântului, ear' un riu limpede și rece de munte șerpuește printră mulțimea delurilor și se prăvălește peste grămezile de bolovani la vale.

După trei ani, colindăți prin locuri străine, unde mi am încercat și eu norocul, dorul de glia strămoșescă mă rechăma earăși în satul meu. Înaintam încet, cântând a lene și trăgând „Strână, strănătate“, — ear' stăniile repetau și ele stăgital jalnic al fiecări strofe, și murmurul râului se silea pare-că să-mi aducă vesti de la vatra părintescă.

Iată-mă în fine în sat. De pe deluri și de pe văi văd poporenii păcuri, îmbrăcați în haine de sârbătoare, cum dau ascultare clopotului, care îi chăma la închinăciune. — Albite erau locurile de cămeșile feciorilor, de ile fetelor și de ștergarele nevestelor. Cu cât drag nu mă uitam la ei, și cât de mult nu aș fi dat să pot fi și eu întră ei. Moșnegi și babe, albite de vreme, cu copii, nepoți și strănepoți lor o iau cătră biserică, căci așa sunt învățați și nu ar pute lăsa să trăsă o sfântă Duminecă, sau sârbătoare, fără ca să nu vină și să dea prinosul lor de mulțami în casa lui Dumnezeu.

Și de astădată era îndoită sârbătorea, la care ei mergeau cu atăta sfințenie, că: pe lângă că era ziua Domnului mai era și sfințirea tâmpiei altariului.

N'auvî răbdare să mă duc până a casă. La ușa bisericii descăleci, dând calul în grija unui bățandru și intrau și eu în sfântul lăcaș. Rămăseu uimit de cele ce 'mi vedură ochii. Întreg interiorul era renovat, așa în

cât nici nu 'mi venea să cred că mă aflu în aceeași biserică, în care fusesem cu trei ani înainte.

Precisiunea și jing'ia cu care erau lucrăți sfinții de pe iconostas, cari te transpuneau cu gândurile într'o biserică frumoasă de oraș, și cari dovedeau siguranța trăsurilor unui penel exerciat în acôte privință, sunt a se atribui dlui pictor Constantin Petride, din Mikó Ujfalo, astăzi puțin cunoscut prin cercurile românești, de care însă viitorul lăga mari speranțe.

Fațada altariului, pardosela de ciment a întregii biserici, imitața bine reușită de marmură de pe pârți și cand-labrele noue, ce reoglindau întreg conținutul bisericii, dădeau lăcașului un aspect de tot plăcut, sârbătoreasc și înălțător, care se măria și mai tare la privirea mulțimei poporenilor, îmbrăcați toți în cele mai al-sa haine de sârbătoare. Când îmi arunc ochii în jos, văd privirile tuturor ațintite asupra mea și zimbetul lor esprima mai bine de cât ori și ce bucuria cea mare ce o simțiau cu acôte ocaziune. Da, căci tot ce se vede este rodul muncii lor. Poporenii în frunte cu mult zelozul lor preot, dl George Tișca, au făcut aceea ce astăzi se pôte vedé în biserică. La îndemnul și cu sprijinul moral și material al păstorului lor, care cu atăta sirguință lucră pentru înaintarea și consolidarea parochienilor săi, s'a grăbit fie-care a-și da și bucătura din gură pentru împodobirea și înnoirea sfântului lăcaș. Astfel s'au adunat bani pentru pictarea altariului, și tot așa s'au adunat și celelalte ce se mai pot vedé în biserică: policandre, stichire, haine, sfernice etc.

Mi-am procurat și las să urmeze și numele acelor maritimioși donatori, cari s'au grăbit cu ce au avut pentru înfrumșetarea bisericii:

Mihai Tișca a cumpărat 2 sfernice mari în valoare de 480 cor., George Tișca, paro h, un rând de vestimente preoțesti în valoare de 120 cor. Nicolae Sumedrea, un rând de vestimente preoțesti în valoare de 120 cor. Joia Voinescu, un rând de vestimente preoțesti, 70 cor. Ioan Potăncu, un patrafir, 24 cor. George Tișca și Roman Clinciu, un rând de vestimente, 70 cor. Ioan Oprea-Tișcă, un cand-labru, 100 cor. Ioan Tișca, învățătoriu în pensiune, 40 cor. Ioan Drăghicioiu, o cruce de argint și un triod, 52 cor. Nicolae Voinescu, un ch vot de argint, 70 cor. Moise Ciurea, un evhologiu, 13 cor. Ioan Cojonei, un liturghier, 10 cor. Ear' la templul și reînnoirea bisericii au contribuit: George Tișca, paro h, cu 100 cor. George Puchianu, primariu, George I. Tișca, Iosif Găbacea, Roman Clinciu, fie-care câte 50 cor. Ioan Tișca, învățătoriu, 40 cor. Ioan Lud, 20 cor. Nicolae Voinescu, 20 cor. Maria I. Găbacea 10 cor. La olaltă 390 cor.

Și femeile au căutat să-și împodobescă despărțământul lor cu icône noue pentru cari au dăruit la olaltă suma de 80 cor.

Nu am destule cuvinte de laudă pentru aceia cari și-au dat prinosul pentru împodobirea lăcașului Domnului, fapte, cari demne sunt de imitat în tot locul și în tot timpul. Acea ce-mi stă în putință e deci să le urez din adâncul inimei, ca să le răsplătescă Dzeu înăutit și înmuit.

Un parochian.

„Asociațiunea.“

Convocare.

Adunarea generală a despărțământului XXVII Cohalm a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ se va ține în Cohalm, la 15/28 August (sf. Măria) în pavilionul de la hotel „Sôre“ la 2 ore cu următorul

Program:

1. Deschiderea adunării prin presidiu.
2. Raportul comitetului despre activitatea sa din anul expirat.
3. Raportul cassariului.
4. Raportul bibliotecariului.
5. Esmiterea unei comisii censuretore a rașortelor de sub pct. 2, 3 și 4.
6. Esmiterea unei comisii pentru aculrarea de membri noi și încassarea taxelor.
7. Distribuirea stipendiilor pentru 2 (doi) învățăci meseriași.
8. Disertațiuni, cari sunt a se anunța cu 24 ore mai nainte de adunarea generală la presidiu.
9. Presentarea unui proiect de buget pe 1905.
10. Raportul comisii censuretore de sub punct 5.
11. Reconstituirea comitetului despărțământului pe un nou period de trei ani.
12. Eventuale propuneri pentru înaintarea intereselor Asociațiunei.
13. Esmiterea a trei membri pentru verificarea pro esului verbal.
14. Închiderea adunării prin presidiu.

La acôte adunare se invită toți binevoitorii și spriginitorii Asociațiunei și toți aceia de pe teritoriul despărțământului ui nostru, cărora le zace la inimă înaintarea și prosperarea poporului nostru românesc.

În special ne adresăm preoției și învătătorilor din acest district, rugându-i a lua parte și a aduce cât de mulți oameni din popor la adurare.

Din sedința comitetului districtului XXVII Cehalm al Asociației, ținută la 5 August 1904.

Ioan Bercan
v. pres.

Jeronim Buzea
not. desp.

NOUTAȚI

Pentru incendiații din Câmpeni a trimis Maiestatea Sa Împăratul și Regele Francisc Iosif I. trei mii de corone din șatula proprie.

Avis. La școala elementară de fete a reuniunii temilor române din Sibiu înscrierile se fac în zilele 1, 2 și 3 Septembrie, nou, 1904, în localitățile școlii, strada Morii Nr. 8.

Didactul este 2 corone pe o lună. De la elevele ai căror părinți nu sunt membri ai reuniunii, se încasază taxă de înscriere de 4 corone.

Prelegerile se încep în 5 Septembrie nou a. c.

Sibiu, 9/22 August 1904.

Direcțiunea.

Himen. Eugenia Câmpian, și Stefan Ghetie, absol. de teol., își serbeză cununia Joi la 1 Septembrie st. n. 1904 orele 4 p. m. în biserică gr. or. română din Chendremal (Kendermă).

Școlar. Au mai fost primiți la cursul pedagogic în seminarul nostru archidieceșan următorii candidați: *cu IV clasă*. 1. Azarie Circo din București (Zarand). 2. Toma Doican din Sebeșul-de-jos. 3. Alexandru Giurea din Bucium-Poieni. 4. Ioan Opincariu din Sebeș. 5. Ioan Pârva din Dupăpătră. 6. Ioan Vidrighin din Reșinari. *Cu III clasă*. Vartolomeu Pișcu din Zernești. 2. Petru Popa din Cornățel. În total sunt deși primiți în secțiunea pedagogică 37 de tineri, dintre cari 22 câte cu IV. clasă din școlile medii, 15 câte cu III. clasă.

† **Corneliu Pop Pacurariu**, funcționar la Creditul Urban din București, fost redactor la „Tribuna” din Sibiu, s'a sinucis cu revolverul în spitalul Colțea din București, unde se afla în căutare medicală. Suferia de o boală incurabilă. A fost de 49 ani.

Miserie în comitatul Satmarului. „Gazeta Transilvaniei” publică în numărul de alaltăieri (21 August n.) o corespondență particulară din Sătmăș, în care se spun următoarele:

La 15 August st. n. Șvabii din marea și frumoasă comună Madăras au ținut „krvai” (în fel de „nedee” sau „ruga”) și în timpul serbărilor niște copii de ai lor au făcut foc în gură să facă plăcinte. Șura s'a aprins și în timp de o oră ulița principală totă a fost incinsă în foc, arzând și multe case de ale Românilor, cari n'au fost asigurate. Au ars de total 88 case și 19 șori, dintre cari numai 33 au fost asigurate.

Biserica română gr. cat., încă a luat foc în trei rânduri, dar niște oameni isteți și curagioși au s'ar din launtru podului bisericesc și au aprins și au salvat biserica. A ars însă casa parohială cu toate edifiile economice, cum și cele 2 școli române gr. cat. Nu se poate descrie desigur de poporul de acolo. Seceta e mare. Speranță de mâlaiu nu e, bucate nu sunt, fân absolut nimic. Vitele pier de foamă, ba și alte bôle au intrat în ele. Orașul Sătmăș e oprit. Vină cornută nu poate acolo intra. Porcii pier de-arândul toți. Serăcia și fometea e neșpus de mare.

În unele locuri bântue colerina, pier deci chiar și oameni.

Conservatoriu de muzică în Sibiu. Cu scop de a da tinerimii ocaziunea unei instrucțiuni fundamentale practice și teoretice în arta muzicală și iubitorilor de muzică (diletanților) posibilitatea de a-și cultiva și dezvolta cunoștințele musicale și priceperea pentru arta muzicală binecunoscutul director de muzică Hermann Kirchner va deschide la 1 Septembrie a. c. aici în Sibiu un conservatoriu de muzică. Obiectele de învățământ vor fi: cântarea solo, pian, violină, și cello, eventual și alte instrumente. Instrucțiunea o pot lua singuraticile elevi ori elevs sau doi ori mai mulți elevi (eleve) împreună. În cazul din urmă onorarul se reduce în măsură însemnată. Alte obiecte vor mai fi teoria (armonia, compozițiunea); cântarea corală (ș. oia de cor cu 3 clase pentru copii și dame) și orchestra. Elevii se pot înscrie și se primesc zilnic. Didactul se plătește lunar anticipativ. Înscrierile se pot face de la orele 11—12 a. m. și orele 3—4 p. m. în locuința dnu Kirchner, Hermannplatz nr. 8, etajul II, ușa 13, și cu începere de la 1 Octombrie a. c. Wiesenplatz ur. 11 (Parterre).

Scene de la incendiul din Câmpeni. Raportând despre marea incendiu din Câmpeni ziarul „Ellerzék” (Cluj) scrie și următoarele: În ziua cea subz Aurel Bărcan își înmormântă unicul copil. Când convoiul funebru înainta spre cimiteriu, a izbucnit focul. Toți au alergat să-și arere casele, rămânând cu mortul numai părinții și preotul; alergaseră a casă și groparii, așa că părinții înșiși au trebuit să așeze în gropă cosciugul și să-l înmormânteze. Reînțorși a casă, și-au aflat locuința mistuită de flăcări; soția lui Bărcan îl consola, propunându-i să meargă și să se adăpăsească la casa părinților ei. Când au sosit a olo însă, casa bătrânilor încă era arsă deja serum.

Biserica din Feleac — monument de artă. Comisiunea regulărilor pentru conservarea monumentelor de artă a hotărât să restaureze pe speșele statului biserica română gr. catolică din Feleac (lângă Cluj), care — conform opinării experților — e cea mai veche biserică orientală zdită în stil gotic. Zidirea datză de prin secolul XV.

Manifestul Țărului. Mercuri a fost botezat micul moștenitor de tron al Rusiei, primind din botez numele *Alexis*. Cu ocaziunea acăsta Țarul a dat un manifest în care ordonă, ca pe viitor să înceteze bătăile, atât la miliție cât și cu privire la țărani. Restanțele de dare se iară. Asemenea și număroșe pedepse. Intemnițaiilor politici încă li-se iartă din pedepse, dacă ministrul de justiție îi va propune Țărului spre grațiere. Cei din exil se pot întorče acasă, cu voia ministrului de justiție. În fine, Țarul pune în vedere îngrijirea de familiile celor căzuți în războiul cu Japonia.

Episcop catolic sub sechestrul. M. Sa a oordonat punerea sub sechestrul a averii episcopului din *Rosnyó*, al cărei titular, episcopul *Ivanovits*, a încercat-o cu datori. În curs de șase ani, de când e episcop a făcut datori în sumă aproape de un milion. Episcopul *Ivanovits* probabil va fi silit să-și dea demisia și să se retragă la o mănăstire.

Un vis. Ziarele din Viena scriu, că țarul Rusiei ar fi avut în una din nopțile trecute un vis despre o vacă grasă, o vacă slabă și o vacă orbă. Supersuș cum e, Țarul a chemat mai mulți bătrâni să-și tilcucască visul, și unul dintre ei i-l'a tilcuit astfel: Vacă cea grasă e intendatura militară (care rode la buget) vacă slabă e armata rusă (care se luptă cu mari neajunsuri), ear vacă orbă e M. Sa țarul, care nu le vede acestea. Nu scriu foile de la Viena, dacă tilcucitorul visului a fost remunerat p'ntu sinceritatea sa cu strâng, ori numai cu drumul lung la — Siberia!

Concert în Hațeg. Tinerimea română din Hațeg invită la concertul cel va da un grup de teologi din seminarul „Andreian” cu ocaziunea ținerii conferenței preoției Duminecă în 4 Sept. în Hațeg n. Începutul la 7¹/₂ ore s'era. Ventul curat e destinat pentru scopuri filantropice. După concert urmază dans.

Ucise de fulger. În Portore (la gâ Flume) Luni înainte de amiazi a fost furtună mare, împreună cu puternice fulgere și trăsnete. O femeie văduvă fiind surprinsă de furtună la câmp, în timp ce se grăbia spre casă mănând înăuntru ei o vacă, ear în brațe ținând doi copilaș, s'a descărcat un trăsnet, care a ucis un copilaș și vaca. Femeii și celuilalt copil din brațele ei nu li s'a întâmplat nimic.

Ciclun uriaș. În America de Nord un ciclun uriaș a trecut Luni după amiazi peste mai multe orașe, făcând mari stricăciuni în edificii și cauzând mărtea a multe sute de oameni; în St. Louis a derămat, întră alte edificii, teatrele „Livol” și „Empire”, în St. Paul și Mineapolis s'au nenorocit sub ruinele edificilor derămate de ciclun peste treisute de oameni.

La „fondul de 20 fileri” al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” pentru acquirarea unei case cu hală de vințare au mai dăruit: Nicolae Sasu, notariu, dna Ioselina Sasu, d'ora Eleonora Natalia Sasu, dna Ana Petrică, d'ora Vichy Simonis, Nicolae Șurean, paroch, Alexandru Bărsan, învățătoriu, Augustin Bărsan, student, George Axente, sodal măsariu, toți din Rusciori, Romul Simu, membru în comitetul „Reuniunii române agricole”, și V. Tordășianu, secretariu, amb i din Sibiu, fie-care câte 20 fileri, d'ora Mariș Cristea, învățătoriu în Gura-Barza, 1 cor., Alex ndru Chita, paroch în Mănaștarul ungureș, 60 fileri, Ioan Jantea, absolvent în drepțuri (Orăștie), Ioan Ganea, învățat. (Lissa) și George Șeulean, notariu (Pianul-român), fie-care câte 1 cor., Enea Hodoș, profesor, dna Zotti Hodoș n. Secuia (Caransebeș), fie-care câte 2 cor., George Marian, paroch (Valea-Iepii), 40 fileri, Constantin Dimian, prot. (Brețcu), 1 cor., Iosif Oprean, paroch (Târnăvița) 40 fil.

În sezonul principal al cōcerii pō melor este de interes a recomanda atențiunii onoratului public un mijloc foarte practic, *ciocolada de tanin a lui Sztraka*, care are efect minunat contra diareei. E cu totul neștricăcios și foarte gustos, pentru-că se ia cu plăcere nu numai de vērșnicii, ci și de col. Se capetă cu 40 fileri bucata în fie-care apotecă.

Cărți și reviste.

Manual de limba germană, întocmit de Dr. Constantin Lacea, profesor la școlile reale române din Brașov. Partea I. și II. Editura librăriei Ciurcu (Brașov). Costă 1 cor. 80 fil.

„Candela”, revistă bisericească-literară, redactată în Cernăuți de profesorul Dr. Emilian Voitschi și consilierul (asosorul) consistorial Alexandru Manastyrski, a apărut pe luna August (fasciculul 8, anul de estință 23) cu următoari cuprins: „Adresații epistolei către Galateni”, studiu esegetic de Dr. Vasile Gheorghiu (continuare din fasciculii anteriori), „Introducere la cartea Iov (la studiul esegetic „Cartea Iov, tradusă și explicată după textul masoretic”) de Dr. Octavian Iospeșcu, „Profețul Haggai” (profețul Aggeu, sau Agheu, care și-a început activitatea profetică în anul al doilea al domniei lui Darius Histaspes, regele Persiei), studiu de Dr. Vasile Tarnavski, 24 pagini text rusec (pentru partea ruthenă a credincioșilor bisericești din Bucovina), apoi comunicări și explicări de casuri pastorale și „cronice”. Întră știrile de la „cronica” este și un scurt raport despre serbarea jubileului de 400 ani de la mărtea principelui moldovean Stefan cel Mare și Sfânt, cu predica rostită de Dr. Tarnavski după liturgia oficiată la mănăstirea Putna, predica rostită de Zaharie Voronca (paroch în Mihaile) la vecernia oficiată în presera zilei jubilar, telegrama omagială trimisă M. Sale Împăratului și răspunsul M. Sale la a ésta telegramă.

„Candela” apare în Cernăuți (Bucovina) în fasciculi lunari și costă 8 corone pe an. Birourile redacției și administrației sunt în residența arhiepiscopescă.

Din public.*)

Mulțămită publică.

Credincioșii noștri din Törcla, și din alte comune, emigrați în America, au dăruit 272 corone pe s'ema plăturei datoriei bisericești noștre din Törcla, făcută cu reparația ei.

La suma de 272 cor. au contribuit următorii: George Gergel, George Fleșariu, Ioan Braniște, George Călburan, fie care câte 15 cor., Iosif Gergel, Ioan Pascu, nr. 176, fie care câte 10 cor., Todor Gergel, George Balan, Simion Călburan, Ioan Popa Fleșariu, George Giaman, Ioan B. tilă, Ioan Ionaș, fie care câte 5 cor., Ioan Giamen, 3 cor., Nicolae Vargă, 2 cor. 50 fil., Ioan Gergel, nr. 160, 2 cor. 50 fil., Simion Balan, 5 cor., Ioan Vlad, 2 cor. 50 fil., Ioan Pascu nr. 201, 2 cor. 50 fil., George Pascu, nr. 201, 1 cor. 25 fil., Ioan Mittean, 2 cor. 50 fil., Ioan Pascu nr. 174, Pavel Gabor, fie care câte 1 cor. 50 fil., George Vladu, Ioif Fleșariu, nr. 211, George Ciocan, George Hunuzen, Nicolae Hunuzen, Ioan Gergel nr. 173, Maria Gergel nr. 213, Maria Butila nr. 169, fie care câte 1 cor. 25 fil., George Fleșariu Ghiorgheș, 2 cor. 50 fil., Ilie Ioaneș, 50 fil., Ioan Pascu, 194, 1 cor. 50 fil., Ioan Ioaneș, 5 cor., George Gergel, 120, Nicolae Gergel, fie care câte 2 cor. 50 fil., Nicolae Bastea, 50 fil., Ioan Pascu, 168, 1 cor. 50 fil., Iosif Georgel, 231, 2 cor. 50 fil., toți acestia din Törcla. Nicolae Giaman, Ioan Timoftea, fie care câte 1 cor. 25 fil. (amândoi din Cinculmare), Nicolae Horheșu, 1 cor. 25 fil. (Noul românesc), Andrei Rus, Ambrosie Rus, Petru Rus, fie care câte 2 cor. 50 fil. (toți trei din Șomartin), Aurel Negruțu (Noul R.), fie care câte 5 cor., Tănase Ericiu, 1 cor., George Apostu, 50 fil., Tănase Bratu, 1 cor. 25 fil. (Noul R.), Ioan Fleșariu (Vesud), 1 cor. 25 fil., Ioan Georgel, 1 cor. 25 fil. (Bruiu), Iosif Constantin, 1 cor. 25 fil. (Gherdeal), George Cămpu, 1 cor. 25 fil. (Proștea), Andrei Morariu, Macsin Rus, fie care câte 1 cor. 25 fil. (Șomartin), Ioan Tabăcariu, Macaveiu Berghia, Nicolae Berghia, fie care câte 1 cor. 25 fil. (Bruiu), George Horheșu, 50 fil. (N. românesc), Lazar Bărsan, George Bărsan, Ioan Gh. șa, Nicolae Maniu, Vasile Bărsan, Vasile Pop Vasu, fie care câte 50 fil. (Arpașul de jos), Nicolae Rugăluu, Ioan Tibui,

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acăsta Redacția nu primește răspunderea.

Ghedeon Dobrin, Petru Bogdan, Dumitru Bănciu, Leon Greavu, fie care câte 1 cor. 25 fil. (Arpaș), Vasile Vasu, Vasile Sirbu, fie care câte 50 fil. (Arpaș), George I. Vasu, 75 fil. (Arpaș), Ioan Cabașu, 1 cor. 25 fil. (Daneș), Ioan Pascu, 2 cor. 50 fil. (Vesud), Nicolae Monda (Alțina), 75 fil., Ioan Ținchiudeanu, Nicolae Sărbău, fie care câte 50 fil. (Alțina), Ioan Giamen, 25 fil. (Alțina), Iacob Duda, 50 fil. (Alțina), Zosim Monda 75 fil. (Alțina), Simion Todorceia, Miron Todorceia, fie care câte 1 cor. 25 fil. (Chirpăr), Pavel Strâmțaru (Colnu), Patrih'e Băcilă 1 cor. 25 fil. (Șomartin), Nicolae Cristea, 1 cor. 25 fil. (Daneș), Iustin Medrea, 1 cor. (Daneș), George Brândă 1 cor. (Sassebeș), Oprea Spătariu, 1 cor. 25 fil. (Bărgheș), Ioan Cristea, 1 cor. 25 fil. (Daneș), Ana Helera, 1 cor. 25 fil. (Șomartin), Ioan Orășu, 1 cor. (Bărgheș), Nicolae Cinea, 1 cor. 25 fil., George Curta, 60 fil., Simion Curta, 65 fil. (toți trei din Bărgheș), Ioan Sădian, 1 cor. 25 fil. (Oena), Nicolae Rusu, 75 fil. (Șomartin), Ioan Gavardean, Ioan Rațu (ambii din Oena), fie care câte 1 cor. 25 fil., Moise Cristea, 1 cor. 25 fil. (Apoldul mic), Ioan Anghelescu, 50 fil. (Pianul de sus), George Mohan, 1 cor. 25 fil. (Oena), Nistor Rusu 1 cor. 25 fil. (Șomartin), Vasile Basarabu, 1 cor. 25 fil. (Săsciori), Vasile Negrea, 1 cor. 25 fil. (Deal), Ilie Gavrilă, 50 fil., Ioan Stan, 50 fil., Cornel Cazacu, 1 cor. (toți trei din Bruiu), Vasile Nastase, 1 cor. 25 fil. (Ilmbav), Vasile G. Vasu, 1 cor. 25 fil. (Arpaș), Ioan Floca, 5 cor. (Răhău), Ilie Mateiu, 1 cor. 25 fil. (Răhău), Ioan Domnariu, 50 fil. (Apoldul-mic), Ioan Dura 50 fil. (Deal), Erofeel Mozora, Veniamin Mozora, Iosif Muntiu, Ioan Lazar, câte 1 cor. 25 fil. (Daneș), Simion Cazacu (Nușfalău), Ioan Mitria, Ioan Muntean, Iosif Dănescu, câte 1 cor. 25 fil. (Vărd), Nicolae Vasile, Toma Steva, câte 1 cor. (Hosman), Dumitru Avram, 2 cor. (Noorichiu), Simion Pițigoiu, Ioan Feldioiu, Simion Bucurea, câte 1 cor. 25 fil., Ioan Țintiu, David Bucureciu, câte 50 fil. (toți din Chirpăr), Ioan Roman cu soția Virona, 2 cor. 50 fil. (Bărgheș), Nicolae Aftion, 1 cor. 25 fil. (Bărgheș), Todor Solomon (Copaș mică) 1 cor. 25 fil., Ioan Cărpinișan, Nicolae Albu, câte 75 fil., Petru Dura, 1 cor. 25 fil. (toți din Răhău), Ioan Blandia, Nicolae Besoin, câte 1 cor., Ioan Opincariu, 1 cor. 25 fil. (Sebeșul săresc), Dumitru Paul, 2 cor. 50 fil. (Frăua), Dumitru Rotariu, 1 cor. (Agărbiciu), Laurențiu Dop, 1 cor. 25 fil. (Agărbiciu), Vasile Boeriu, Ioan Pruntu, 1 cor. 25 fil. (Șola), Vasile Barbatu, Vasile Lebu, Ecaterina Pantafia, Dumitru Fuciu, Nicolae Silia, câte 1 cor. 25 fil. (Ucia-superiōră), Ioan Balu, 1 cor. 25 fil., Andrei Bunea, Miklos Cospanai, câte 75 fil. (Noul-român), Ioan Guția, 1 cor., Ioan Guția jun., 50 fil.

Oficiul parochial din numita comună, aducând aceste fapte creștinești la cunoștință publică, spre a servi de îndemn și altor creștini evlavioși, își exprimă și pe acăsta cale adânc simțita sa mulțămită și recunoștință numiților creștini pentru fapta lor bineplăcută lui Dumnezeu, — dorindu-le răsplătă și mângăiere sufletească de la Tatăl nostru cel din ceruri, care toate le știe și le vede și tuturor după faptele lor răsplătește.

Törcla, la 12 Februarie 1904.

Ioan Braniște
paroch.

Muștele de Hessa.

Ministeriul r. u. de agricultură a orēnduit următoarele:

După-ce așa numitele *muște de Hessa* (lecidomya-destructor), aduc agricultorilor daune însemnate, este neapărat să se toloșească în potriva lor așa zisele „*sămănturi înșelătore*”, mai ales în acele locuri, în cari muștele de Hessa au bătut în anul trecut sau în cel de față. Sămăntura înșelătoare constă într'aceea, că în zilele din urmă ale lunii August sau în zilele prime din Septembrie sēmănam câteva bresde de fie care tablă de pământ cu sēmînță de grâu de tōmnă sau cu sēcără. În acest scop se pōte folosi și sēmînța cea mai slabă.

Muștele de Hessa își depun ouele în aceste sēmănturi.

Sēmănturile acesteia înșelătore la sēmătura obicinuită, dar mai târziu înainte de începerea iernii se ară adăuc, purtând deosebită grijă ca în întrăga lor lungime să ajungă sub pământ, ca astfel să nu pōtă eși din ele în primăvară roiurile de muște.

Recomandăm obștei nōștre procedura de sus mai ales acum, când din tōte părțile sosesc vești cât se pōte de posomorite despre slaba recoltă.

Sibiu, 10 August 1904.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

În absența presidentului:

Romul Simu
membru în comitet.

Vic. Tordășianu
secretariu.

Nr. 120 1904. D. f. g. [247] 1—3

CONCURS.

Pentru catedra de limba magiară și germană, eventual științele naturale cu alt obiect la gimnasiul public român gr. or. din Brad, se escrie concurs cu termen de 23 August v. a. c. inclusive.

Concurenții își vor adresa petițiile lor comitetului gimnasial și le vor însoți de următoarele documente:

1. Carte de botez, prin care vor dovedi că sunt Români de confesiunea gr. or.
2. Atestat de moralitate.
3. Atestat medical, că sunt deplin să nețoși.

4. Revers, că se vor conforma întru toate legilor și dispozițiilor bisericești și școlare cum și regulamentelor în vigoare.

5. Diploma de profesor, conform art. de lege XXX: 1883 sau întru cât nu ar avea încă diploma, cel puțin atestatul despre esamenul fundamental împreună cu absolutoriul.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt: Pentru profesor ordinar în timpul serviciului provisor (prevădută în §. 30 al legii de instrucțiune) salariu anual de 1800 cor., ear' de la ocuparea definitivă a postului de profesor ordinar salariu anual de 2000 (două mii) corone, trei decenale de câte 200 cor., drept de pensie conform statutelor fondului arhiepiscopale de pensii, ear' pe timpul de serviciu ca profesor suplinitor 1600 corone.

Brad, din ședința comitetului reprezentanței gimnasiunii publice român gr. or. ținută la 10/23 August 1904.

President: **Vasiliu Damian**, ppresb.
Secretariu: **Dr. Pavel Oprea**, prof.

Nr. 418 1904. [246] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători în comunele mai jos numite, din protopresbiteratul Zarand, prin acesta se escrie concurs cu termen de 20 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Birtin—Prihodiște—Tătarești**, post ambulant (în fie care zi de săptămână afara de Dumineci și sărbătorile legate se ține școlă a. m. în Prihodiște—Tătarești și p. m. Birtin), salariu 600 cor. din repartitie pe popor, cuartir în natură și 2 stângini lemne de foc.

2. **Grohot**, salariu 600 cor. din repartitie, cuartir în natură, grădină și 1 stângin lemne de foc.

3. **Hertegani**, salariu 600 cor. din repartitie, cuartir în natură, grădină și 3 stângini lemne de foc.

Recurenții cari pe lângă plata din concurs ar mai face pretensiuni și la cuincuenalele după anii de serviciu din alte comune, au să și exprime acele pretensiuni în petițiile lor de concurs, pentru-ca comunele să se știe orienta la alegere.

Cei ce vor fi aplicați sunt obligați a instrui elevii școlii de repetiție și de grădinarit, a-i învăța cântările bisericești și a cânta cu ei în biserică.

Refectanții au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Cereri instruite în regulă au să le așternă în termenul deschis subsemnatului o ficu protopresbiter.

Oficiul protopresbiter gr. or. Zarand, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Brad, la 7 August 1904.
Vasile Damian
protopresbiter.

Nr. 1200 1904. [248] 1—3

Concurs repetiț

Necompetând concurenți convenabili la concursul publicat în „Telegraful Român” nr. 69 pentru ocuparea postului de învățătoriu la școlă gr. or. confesională din comuna **Sulumburg** se publică din nou concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt 600 corone din fondul școlar și din repartitie pe popor, cuartir, lemne de foc și grădina recerută de 1/4 juger. Cuincuenalele se compută de la instituirea definitivă și serviciul neîntrerupt în respectiva comună.

Învățătoriu ales este obligat a instrui și elevii în școlă de repetiție și de pomărit, a învăța cântările bisericești și a cânta cu ei în biserică. Cei cari vor dovedi că sunt apți de a instrui în cor, vor fi preferiți și remunerați din partea comitetului parohial.

Concurenții au a și așterne cererile instruite conform normelor în vigoare în termenul sus indicat subsemnatului o ficu protopresbiter și înainte de alegere a se prezenta poporului în vre o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a și arăta dexteritatea în tipic și cântări.

Bendorf, 9 August 1904.

In conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Oficiul protopresbiter gr. or. al tracului Agnita.

Nicolae Gavrea
adm. prot.

Nr. 744 1904 [242] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea a două posturi de învățători la școlă confesională gr. or. din **Apoldul-mic**, protopresbiteratul Mercurea, se escrie concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt: câte 600 cor. salariu și 60 cor. relut de cuartir, grădină și lemne, ce se plătesc din repartitiune de la popor în rate lunare anticipative.

Dreptul la primul cuincuenal se compută numai după cinci ani de serviciu neîntrerupt la școlă din loc, de la alegerea lor definitivă.

De la învățătorii, cari vor fi instituiți la aceste posturi se cere să ocupe și locul de cantor, și ca atari când nu sunt ocupați cu școlă, adevă în Dumineci și sărbători, sunt datori a conduce regulat și cântările din strănă.

Concurenții vor ave a și așterne suplițele lor concursuale instruite în sensul normelor din vigoare la oficiul protopresbiter în termenul deschis, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în biserică din comuna respectivă spre a și arăta dexteritatea în cântările bisericești și tipic.

Apoldul-mic, la 1 August 1904.

Comitetul parohial:

Dumitru Orestean **Ioan Preda**
presidentul com. parohial. notariu.

Văduț!

Avram S. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 366 1904 [226] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoarești din comunele mai jos înseminate, protopresbiteratul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Brîsnic**, cu salariu de 600 corone, cuartir și lemne.

2. **Baștea—Holdea—Cosești**, cu salariu de 300 cor. în bani și 300 cor. în naturalii; post de învățătoriu ambulant.

3. **Lăpugiu inferior—Ohaba**, cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

Cereri de concurs instruite conform normelor în vigoare au a se așterne subsemnatului o ficu protopresbiter în termenul arătat.

Oficiul protopresbiter gr. or. Dobra în conțelegere cu comitetele parohiale.

Dobra, la 20 Iulie 1904.

Iosif Morariu
protopresbiter

Din oficiu concesionata
școlă comercială
privată (nainte R. Pöschl)
a succesorului lui

ALOIS WEISS

pentru

băieți, tineri, fete și femei.

Viena, I. Getreidemarkt 16

Inscrieri și programe

în biroul institutului.

Inceperea cursurilor la mijlocul

(241) 2—3 lunei Septembrie.

Ciocolada de tanim
a lui **Sztraka**
are efect excelent la copii și la vârstnici
contra urdinării
Preț 40 fileri
Se capătă în fiecare a-potecă.
(222) 4—8

Nr. 506 1904. [240] 3—3

Concurs

Conform ordinului preaven. consistoriu arhiepiscopale dto 22 Iunie a. c. nr. 6046 bis. se escrie prin acesta concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român” pentru întregirea următoarelor parohii vacante din protopresb. Hunedorei, și anume:

1. **Baia lui craiu** cu filiile **Cerna** și **Toplița**.

2. **Hașdén** cu filiile **Cernișoara**, **Florese** și **Goleș**.

3. **Ruda** cu filiile **Plop**, **Poenița** **voinei** și **Valariu**.

Emolumentele împreunate cu aceste parohii de a III-a clasă sunt cele fasonate în cota B pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi de paroh să și așternă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul o ficu protopresbiter până la termenul sus indicat. având a se prezenta în vre o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Hunedóra, la 31 Iulie 1904.

Oficiul protopresbiter gr. or. Hunedóra, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Avram P. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 701. [234] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școlă noastră din **Bungard**, protopresbiteratul gr. or. Sibiu, se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt: salariu 600 cor. din alodiul comunal, cuartir corăspunător în edificiul școlii cu lemnele trebuincioase pentru încălțit și fierț, și grădină de legumi lângă școlă.

Dreptul la primul cuincuenal după 5 ani de serviciu în comună.

Cei ce doresc a reflecta la acest post să se prezenteze în vre o Duminecă ori sărbătoare în biserică din comună spre a și arăta dexteritatea în cântări și tipic având cel ales a ține în Dumineci și sărbători o strănă.

Suplicele concursuale instruite conform normelor în vigoare se vor așterne subsemnatului o ficu protopresbiter în termenul deschis

Sibiu, 28 Iulie 1904.

Oficiul protopresbiter gr. or. Sibiu, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Papiu
protopresbiter.

Am onore a aduce la cunoștința onoratului public român din loc și jur, că mi-am mutat

Prăvălia de manufactură

din piața mică nr. 2, tot în piața mică nr. 11 în dosul păpușarilor.

Deore-ce aci plătesc chirie pentru localul prăvăliei cu 1600 corone anual mai puțin, mă aflu în plăcută poziție a pute servi cu prețuri și mai eftine, și mi-am propus, ca — dacă *Dumnezeu îmi va ajuta* — în cel mai scurt timp să mi asortez depositul cu tot felul de mărfuri țărănești, precum bumbac, pâr, lănică, arniciu, țesături, mai multe soiuri de pânză, cum și cărpe de pâr, etc.

Pentru inteligință ofer depositul meu bine asortat în cămăși de chiffon, creton, Oxford și Trico, apoi ismene, gulere, manchete, cravate, cuverture de lână și bumbac, plapome în creton, ruș, satin cu vata umplute, ploiere, cămăși de dame, camizole, fuste, cretonuri, pergaturi, barcheturi, stoffe de pâr, și toate căptușelile recerute la efectuarea hainelor de dame și bărbați, cum și alți o mișă aici neamintiți articli. O mică probă ajunge ca să se convingă ori-cine despre eftinătatea și soliditatea prăvăliei mele.

[39] 25

Rugând onoratul public românesc pentru binevoitoriul seu sprigin, semnez
cu totă stima

Aurel Popescu.

Cruce sau stea duplă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și inviorează

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

pe lângă garanție.

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, tuietură de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, asma, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari prețuiesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deore-ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficiós oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja iefinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—
folosibil la morhuri cari nu sunt mai vechi
(2) 93 de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4.—
folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espedite din centru și locul de vânzare pentru țără și strălănatate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V
colțul strada Kálmán.

Săpunul Schicht

cu marca:

„cerb”

ori

„cheie”

e cel mai bun, mai spornic și prin urmare cel mai eftin. E liber de substanțe stricăcióse.

Se capătă pretutindenea!

(122) 12—34

!! La cumpărare să se observe, ca fie-care bucată de săpun !! să fie provădută cu numele Schicht și cu o marcă de sus. !!